

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/177/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317205065
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8317205065.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a sudkýň JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a JUDr. Jany Burešovej v spore žalobcu BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, práv. zast. Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., IČO: 50 361 368, Martinčekova 13, 821 01 Bratislava, proti žalovanému: M. I., G.. XX.X.XXXX, C. X, XXX XX A., práv. zast. Mgr. Michal Gargulák, Kpt. Nálepku 8, 071 01 Michalovce, v konaní o zaplatenie 878,39 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 15Csp 106/2017-100 zo dňa 15.03.2018 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto „I. Súd žalobu zamietla.

II. Súd priznáva žalovanému náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcovi v rozsahu 100% s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.“

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou súdu doručenou 18.04.2017 sa pôvodný žalobca, ktorým bola Poštová banka, a.s., domáhal toho, aby súd uložil žalovanému zaplatiť mu sumu 878,39 eura so zmluvnými úrokmi a úrokmi z omeškania vyčíslenými ku dňu 01.03.2017 vo výške 644,47 eura, úrokmi zo zostatku nesplatennej istiny, t.j. zo sumy 878,39 eura, vo výške 25,50 % ročne zo sumy 878,39 eura od 02.03.2017 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 878,39 eura od 02.03.2017 do zaplatenia, žiadajúc taktiež aby súd uložil žalovanému zaplatiť mu náhradu trov s konaním mu vzniknutých. Žaloba bola odôvodnená tým, že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola uzatvorená dňa 25.09.2012, zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 1.000 eur, ktorý bol čerpaný 26.09.2012, vrátený mal byť v splátkach po 30,62 eura mesačne od 14.10.2012 v termíne konečnej splatnosti úveru, do 14.09.2018. V mesačnej splátke úveru bolo zahrnuté aj poistné 2,62 eura. Žalovaný zmluvne dohodnuté podmienky neplnil, preto bol upozornený na zosplatenie úveru, pričom k zosplateniu úveru žalobca pristúpil výzvou zo 04.04.2014.

Súd konštatoval, že žalovaný žiadal žalobu zamietnuť.

Z dôvodu zmluvy o postúpení pohľadávok a na základe návrhu súd uznesením z 13.12.2017 č.k. 15Csp/106/2017- 77 rozhodol o pripustení zmeny strany sporu na strane žalobcu z pôvodného žalobcu Poštová banka, a.s., na súčasného žalobcu BENCONT COLLECTION, a.s.

Vykonaným dokazovaním súd zistil existenciu a vznik záväzkového vzťahu opísaného v žalobe, zistil taktiež, že pôvodný žalobca 04.04.2014 vyzval žalovaného na zaplatenie dlhu a oznámil mu, že 04.04.2014 stala sa úverová pohľadávka predčasne splatnou v celom rozsahu. K uvedenému mal sa vyjadriť žalovaný tak, že písomnosti prebrala jeho matka, keďže pracuje v zahraničí. Podľa neho zmluva obsahuje viacero neprijateľných podmienok, nedisponuje dôkazmi o tom, koľko žalobcovi, resp.

pôvodnému žalobcovi uhradil, ale nemá výhrady k výške uhradených súm uvedených žalobcom, no nesúhlasí so započítaním jednotlivých súm a podľa neho majú byť započítané na istinu.

Súd prvej inštancie uviedol, že mal preukázané, že zmluva, nárok, z ktorej bol predmetom konania, je zmluvou spotrebiteľskou, neobsahuje však náležitosti vyžadované zákonom pre spotrebiteľský úver. Neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úroku a iných poplatkov. Tieto majú byť uvedené v splátkovom kalendári, tento však k zmluve pripojený nebol. Neuvedenie výšky splátok, istiny, úrokov a poplatkov považuje za neprijateľnú podmienku. V zmluve nie sú uvedené predpoklady pre výpočet RPMN. Neprimeraná je aj výška úrokov, v septembri 2012 boli priemerné úrokové sadzby pri úveroch so začiatčnou fixáciou úrokovej sadzby 1 až 5 rokov 13,89 %, dohodnutá úroková sadzba 25,5 % je skoro dvojnásobkom priemernej sadzby úverov poskytovaných v rovnakom období. Ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy, ide o právny úkon absolútne neplatný, pretože dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Súd uviedol, že žalobu zamietol, keďže žalovaný vzniesol námietku premlčania. Uviedol, že nárok na bezdôvodné obohatenie sa premlčuje v dvojročnej subjektívnej, ale aj objektívnej premlčacej dobe. Pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený skutočne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu. Pre začiatok plynutia objektívnej a to tak trojročnej ako aj desaťročnej v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia došlo. Keďže pôvodný veriteľ pristúpil výzvou zo 04.04.2014 k zosplatneniu dlhu, ku dňu 04.04.2014 a dvojročná subjektívna lehota beží v rámci trojročnej, trojročná objektívna začala plynúť 05.04.2014. Uplynula 05.04.2017. Keďže žalobca podal žalobu na súd dňa 18.04.2017, uplatnil nárok až po uplynutí objektívnej trojročnej premlčacej doby. Ak by súd pristupoval k premlčaniu podľa § 103 Občianskeho zákonníka, začala plynúť premlčacia doba odo dňa zrocnosti nesplnenej splátky a prvou nesplnenou splátkou je splátka z októbra 2013, čo by znamenalo, že premlčacia doba uplynula ešte skôr, v októbri 2016 a žalobcovi nič nebránilo v tom, aby zosplatnil dlh skôr než 04.04.2014, keďže tri splátky žalovaný nezaplatil ešte v roku 2013. Pritom podľa obchodných podmienok veriteľ môže predčasne splatiť dlh už pri omeškaní s platením čo i len jednej splátky. Žalobu preto zamietol.

Pri právnom posúdení odkázal súd prvej inštancie na ustanovenia Občianskeho zákonníka - § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, § 100, § 101, § 103, § 107 ods. 1, 2, § 111, § 524 ods. 1, 2, § 39 a ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 11 ods. 1, § 9 ods. 2 .

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f), g) a h). Uviedol, že zmluvu nie je možné považovať za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu, že jasným spôsobom obsahuje dojednanie o výške (30,62 eura), počte (72 mesačných splátok) a termíne (k 14 -temu dňu v mesiaci počnúc dňom 14.10.2012 do 14.09.2028) jednotlivých splátok. Táto informácia dá sa identifikovať, čo zmluva spĺňa. Odkázal v tejto súvislosti aj na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-42/15. Taktiež uviedol, že všetky údaje, ktoré boli potrebné pre výpočet RPMN boli v zmluve obsiahnuté. V tomto sa javí odôvodnenie súdu nepreskúmateľné, nakoľko len stroho uvádza, že údaje v zmluve chýbajú, avšak bez bližšej špecifikácie o aké údaje má sa jednať. Pokiaľ súd má za to, že dohodnutý úrok podlieha súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, mal za to, že úroková sadzba je ovplyvnená najmä ponukou a dopytom po kapitále a ovplyvnená je celým radom ďalších faktorov, ktorými sú inflácia, riziká úspory, výška úveru, doba splatnosti. Odzrkadľuje taktiež nakoľko rizikovým sa banke javí poskytnutie úveru. Nesúhlasí s tým, že výška úrokovej sadzby 25,5 % ročne mala by byť v rozpore s § 39 Občianskeho zákonníka. 25,5 % nepredstavuje ani dvojnásobok priemernej hodnoty úrokových sadzieb sa všetky spotrebiteľské úvery v danom období. O 100 % vyššia úroková sadzba v danom období by bola 27,78 %, v čase uzatvorenia zmluvy však ani nebola žiadnym spôsobom limitovaná. Žalobca uviedol, že v prvom rade však nie je vôbec zrejmé, na základe akých skutočností súd na daný právny vzťah aplikoval ustanovenia týkajúce sa premlčania práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Zosplatnenie úveru znamená zmenu termínu splatnosti všetkých nesplatených splátok, na ktoré má veriteľ nárok. V danom prípade zo strany žalobcu nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, ale k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, čo nepredstavuje zánik, resp. zrušenie zmluvy, ale stratu výhody splátok. Nárok žalobcu nemôže byť premlčaným v lehote 3 rokov, premlčacia doba začala plynúť až 21.04.2014, keďže žalobca výzvu na splatenie dlžnej istiny prevzal 10.04.2014 a bola mu daná lehota na splnenie 10 kalendárnych dní od doručenia. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Odo/1630/2005. Podľa žalobcu preto rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné, čím boli porušené práva žalobcu

vychádzajúce z článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že sa stotožňuje s rozsudkom súdu prvej inštancie. Má za to, že napriek dôvodom uvedeným v odvolaní žalobcu zmluva má sa považovať za bezúročnú a bezpoplatkovú. Aplikácia rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 nie je možná, nakoľko Súdny dvor EÚ poskytol výlučne výklad smernice a nevyjadroval sa k zákonu č. 129/2010 Z.z. Uviedol, že zotrváva na námietke premlčania z dôvodu, že uplynula 3-ročná premlčacia lehota, aj dvojročná na vydanie bezdôvodného obohatenia. Pokiaľ z listu žalobcu vyplýva, že k zosplatneniu pristúpil ku dňu 04.04.2014, týmto momentom začala plynúť premlčacia lehota, vyhlásením predčasnej splatnosti pohľadávky došlo k vzniku subjektívnej právnej skutočnosti, na základe ktorej dochádza k plynutiu časového uplatnenia pohľadávky na súde. Rozsudok súdu prvej inštancie je dostatočne odôvodnený a rozhodnutím nemohlo dôjsť ani k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces.

4. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného, ako aj z jeho obsahu vyplýva, v podstate zopakoval skutočnosti uvedené vo svojom odvolaní.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru existencii dôvodov pre zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie.

6. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 CSP. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie, sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia.

V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáha, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal a z ktorých dôkazov vychádzal, ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie napadnuté dôkazy, ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčením svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinností svoje rozhodnutie odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa správal pri svojom rozhodovaní o veci samej.

7. Súd prvej inštancie na jednej strane argumentoval neprimeranou výškou zmluvne dohodnutého úroku z úveru s odkazom na § 39 Občianskeho zákonníka so súčasným konštatovaním, že poskytnutý úver mal byť bezúročný a bezpoplatkový, nakoľko zmluva neobsahuje niektoré náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Posúdenie záverov, ku ktorým súd prvej inštancie dospel, vychádzajúc z uvedeného vykazuje znaky rozpornosti, keď na jednej strane konštatoval, že úver by mal byť bezúročný, čo by však neznamenalo, že zmluva je platnou, súčasne však konštatujúc, že výška dohodnutého úroku mala byť rozporná s § 39 Občianskeho zákonníka, pritom dôsledkom rozporu zmluvy so zákonom je jej neplatnosť. V takomto prípade veriteľ sa môže domáhať vydania bezdôvodného obohatenia, na rozdiel od zmluvného záväzkového vzťahu, ak by mala byť zmluva o úver platnou, avšak veriteľ z takejto zmluvy mohol by sa domáhať len obmedzeného plnenia pre absenciu zákonných náležitostí zmluvy, ktorá je spotrebiteľskou, t.j. nároku zo zmluvného záväzkového vzťahu. Súdom zisteným skutočnostiam musí zodpovedať jednoznačný právny záver, ktorý má dôsledky aj pre posudzovanie plynutia premlčacej lehoty. V tomto zmysle je možné súhlasiť so žalobcom v tom, že z rozsudku nie je zrejmé, na základe akých skutočností súd na daný právny vzťah aplikoval ustanovenia týkajúce sa premlčania práva, pokiaľ sa zaoberal premlčaním práva. Taktiež nie je zrejmé, z čoho by

malo vyplývať, že žalobcovi nič nebránilo v tom, aby zosplatnil dlh skôr než 04.04.2014, keď tak v zmysle obchodných podmienok zmluvy mohol urobiť už pri omeškaní s platením čo i len jednej splátky. Súdom zisteným skutočnostiam musí zodpovedať jednoznačný právny záver, v opačnom prípade pre vnútornú rozpornosť vykazuje rozhodnutie súdu znaky nepreskúmateľnosti, ako to bolo aj u konkrétneho rozhodnutia. Za tejto situácie nezostávalo odvolaciemu súdu iné ako rozsudok zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. V priebehu ďalšieho konania súd prvej inštancie vec opätovne prejedná a rozhodne. Jednoznačne uvedie, či zmluva o úvere, nárok, z ktorej je uplatnený žalobou, je zmluvou platnou alebo nie a v závislosti od toho posúdi aj vznesenú námietku premlčania. Ak bude mať za to, že žalobcovi nič nebránilo úver zosplatniť skôr, čo by malo mať dôsledok na plynutie premlčacej lehoty, uvedie, či má ísť o právnu povinnosť veriteľa, pokiaľ áno, uvedie ustanovenie akého právneho predpisu konkrétne takúto povinnosť veriteľovi ukladá. Je nepochybné, že právo veriteľa na vrátenie dlhu je majetkovým právom, ktoré podlieha premlčaniu, ak však súd žalobou uplatnený nárok zamietá pre premlčanie, je nevyhnutné špecifikovať konkrétnu skutočnosť, od ktorej premlčacia doba začína plynúť. Začiatok plynutia premlčacej doby musí byť pritom jednoznačný. Rozsudok súdu prvej inštancie jednoznačnú odpoveď v tomto zmysle však nedáva. Súd prvej inštancie sa vysporiada aj s argumentáciou žalobcu vo vzťahu k plynutiu premlčania ako vyplýva z jeho odvolania.

9. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o nároku na náhradu trov konania vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

10. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané

opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.